

JOEEP

Journal Homepage: <http://dergipark.org.tr/joeeep>

Araştırma Makalesi • Research Article

Kurumsal Yönetişimin Avrupa Bankalarının Finansal Performansına Etkileri

The Effects of Corporate Governance on The Financial Performance of European Banks

Burak Büyükoğlu^{a,*}

^a Öğr.Gör.Dr., Gaziantep Üniversitesi, Nizip Meslek Yüksekokulu, Dış Ticaret Bölümü, 27715, Gaziantep/Türkiye
ORCID: 0000-0002-1174-3112

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 22 Temmuz 2022

Düzeltilme tarihi: 15 Ağustos 2022

Kabul tarihi: 25 Ağustos 2022

Anahtar Kelimeler:

Kurumsal Yönetişim

Finansal Performans

Bankacılık Performansı

ARTICLE INFO

Article history:

Received: July 22, 2022

Received in revised form: Aug 15, 2022

Accepted: Aug 25, 2022

Keywords:

Corporate Governance

Financial Performance

Banking Performance

ÖZ

Çalışmanın amacı, Avrupa ülkelerinin kurumsal yönetim kalitelerinin bankacılık performansına etkisini araştırmaktır. Bu amaçla 25 Avrupa ülkesinde faaliyet gösteren bankaların verileri kullanılmıştır. Analiz dönemi olarak 2011 ile 2020 yılları arası 10 yıllık dönem incelenmiştir. Çalışmada bağımlı değişken olarak bankacılık performans göstergesini temsilen aktif karlılığı oranı (ROA) kullanılmıştır. Dünya Bankasının yayınladığı kurumsal yönetim endeksi (WGI) analizde bağımsız değişken olarak kullanılmıştır. Ayrıca literatürde sıklıkla kullanılan gayri safi yurt içi hasıla ve enflasyon' da kontrol değişkenleri olarak analize dahil edilmiştir. Analizde ülke sayısı ve kullanılan zaman serisi göz önünde bulundurularak Sistem Genelleştirilmiş Momentler Yöntemi (SGMM) tercih edilmiştir. Analizde elde edilen bulgulara göre 22 Avrupa ülkesinde, kurumsal yönetim kalitesi bankaların performansını olumlu yönde etkilemektedir.

ABSTRACT

The aim of the study is to investigate the effect of corporate governance quality of European countries on banking performance. For this purpose, the data of banks operating in 25 European countries were used. As the analysis period, the 10-year period between 2011 and 2020 was examined. In the study, the return on assets ratio (ROA) was used as the dependent variable representing the banking performance indicator. The corporate governance index (WGI) published by the World Bank was used as an independent variable in the analysis. In addition, gross domestic product and inflation, which are frequently used in the literature, were included in the analysis as control variables. Considering the number of countries and the time series used in the analysis, the System Generalized Moments Method (SGMM) was preferred. According to the findings obtained in the analysis, the quality of corporate governance positively affects the performance of banks in 22 European countries.

1. Giriş

Kurumsal yönetim ile kurumsal yönetim birbirine çok benzeyen, birbirlerinin yerine sıkça kullanılan iki kavramdır. Bu kullanım yanlış değildir. Yönetişim, Corporate Governance kavramının öz Türkçe halidir. Kurumsal yönetim, eskiden gelen ve hala geçerli olan yönetim bilimi anlayışını temsil eder. “-İş” eki alan kavramlar, çift yönlülük anlamını alır yani yönetim çok yönlüdür (Solino, 2022).

Kurumsal yönetim, OECD (Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Teşkilatı) tarafından, şirketleri yöneten yöneticiler, pay sahipleri ve hissedarlar arasındaki ilişkiler dizini olarak tanımlanmaktadır (OECD, 2004). TÜSİAD'ın (Türkiye Sanayici İş Adamları Derneği) yapmış olduğu bir diğer tanıma göre ise, kurumsal yönetim, insanların belirli bir amaca ulaşabilmeleri amacı ile oluşturmuş oldukları herhangi bir kurumun yönetiminin düzenlenmesidir (Tüsiad, 2002, 9).

Kurumsal yönetim veya kurumsal yönetim kavramı, özel

* Sorumlu yazar/Corresponding author.

e-posta: burakbuyukoglu@hotmail.com

kurumları kapsadığı ve etkilediği gibi, devletleri de farklı derecelerde etkilemektedir. Uluslararası ölçekli OECD ve Dünya Bankası gibi kurumlar, ilgili kurum ve devletler için kurumsallaşma ve kurumsal yönetim kriterleri ortaya koysa da dünyada, genel kabul gören ortak bir kurumsal yönetim uygulamasından bahsetmek biraz zordur. Bunun en temel nedeni ülkelerin sosyoekonomik yapılarının ve kültürlerinin birbirinden farklı olmasıdır. Bu anlamda birbirinden farklı kurumsal yönetim uygulamaları, çeşitli piyasalarda uygulamaya geçirilmiştir. Bu farklılıkların sebebi, ülkelerin ekonomik durumları, kurumsal yönetim ile ilgili yasal düzenlemeler, bankaların ve borsaların ekonomideki konumu ve firmaların sermaye yapıları gibi faktörlerdir (Çıtak, 2006). Bu faktörler ile farklılaşan kurumsal yönetim uygulamalarının belirli bir kısmı resmi kurumlar tarafından oluşturulmuşken diğer bir kısmı ise sivil toplum kuruluşları, mesleki örgütler ve derneklerin kurumsal yönetim ile ilgili yaptıkları çalışmalardır (Çatıkçaş, 2013).

Kurumsal yönetim ve sağladığı faydalara en çok ihtiyaç duyan bankaların da dahil olduğu şirketlerdir. Şirketlerde, şirkete yatırım yapanların güvenlerini arttırmayı hedefleyen karar alma konumundaki çıkar sahiplerinin (stakeholders) yönetim işlevlerine katılımlarının sağlanarak şirket faaliyetlerinde bilgilendirilmelerini benimseyen, adil, şeffaf, hesap verebilir ve sorumluluk sahibi bir yönetim anlayışının varlığı son derece önemlidir. Bu yönetim anlayışında belirtilen ilkeler evrensel olarak kabul edilmiş ilkeler olmakla beraber şirketlerin, rekabetçi, verimli ve etkin bir şekilde çalışmalarına da katkı sağlamaktadırlar. OECD tarafından benimsenmiş olan kurumsal yönetim ilkeleri; hissedar hakları, pay sahiplerine eşit davranılması, kurumsal yönetimde ortakların rolü, açıklık ve şeffaflık olarak ifade edilmektedir (Tbb, 2006:31-33). Kurumsal yönetim ilkeleri, genel olarak şu şekilde sıralanabilir (Zehnder, 2003:3);

Şeffaflık: Şirketlerin mali performanslarını gösteren verilerin ilgili tarafların bilgisine açık, doğru ve geçerli bilgiler olarak sunulmasının yanında şirketlerin kurumsal yönetimlerini, hissedarlık yapılarını ve faaliyetleri hakkındaki bilgilerin paylaşılmasıdır.

Hesap Verebilirlik: Şirket yönetimine ilişkin kural ve sorumlulukların açık şekilde tanımlanmasının yanında hissedar menfaatleri ve şirket yönetiminin yönetim kurulu tarafından gözetilmesi şeklinde ifade edilmektedir.

Sosyal Sorumluluk: Şirketlerin gerçekleştirdiği faaliyetlerin ve davranışların toplumsal etik değerlere ve mevzuata uygunluğunun sağlanması şeklinde ifade edilmektedir.

Adil Olma: Hiçbir ayırım gözetilmeksizin tüm hissedarların haklarının korunması ve bunun yanında tedarikçiler ile yapılan sözleşmelerin uygulanabilirliğinin sağlanması şeklinde ifade edilmektedir.

Hem ülke ekonomisindeki payı hem de finansal sistem içerisindeki önemi bakımından bankaların diğer şirketlerden ayrı tutulması gerekmektedir. Kurumsal yönetim bakımından daha önce de belirtildiği gibi ülkeden ülkeye ve

şirketten şirkete farklılıklar görülmektedir. Bankalarda ise kurumsal yönetim yapısına dair düzenlemeler Basel Bankacılık Komitesi tarafından açıklanan kural ve ilkeler esas alınmaktadır. Basel bankacılık komitesi, bankalarda kurumsal yönetimi tanımlarken “kuruluşların iş ve faaliyetlerin yönetim kurulu ve üst düzey yönetimlerinde idare edildikleri bir yapı” ifadesini kullanmıştır. Bankalarda kurumsal yönetim yapısı hissedarlar, çalışanlar, kreditorler ve mevduat sahipleri için oldukça önemlidir. Basel bankacılık komitesi, etkin bir kurumsal yönetim yapısının sorumluluğunun, öncelikle yönetim kurulunda ve üst düzey yönetimde olduğunu ifade etmektedir (BIS, 2015).

Bankaların ülke ekonomisindeki rolü dikkate alındığında, kurumsal yönetim uygulamalarının önemi daha da artmaktadır. Banka yöneticileri uygun kurumsal yönetim mekanizmalarının varlığında, sermayeyi verimli bir şekilde dağıtacak ve kendilerinin kredi vererek fon sağladığı firmaların kurumsal yönetim uygulamaları üzerinde daha etkili olacaktır. Bankalar kaynak aktarım sürecinde talep edebilecekleri norm ve standartlar aracılığıyla reel sektör şirketlerinde kurumsal yönetimin gelişimini hızlandırmaktadır (Saygılı, 2003:47).

Çalışmada özellikle kurumsal yönetim ile banka performansı arasındaki ilişki, Dünya Bankası tarafından yayınlanan dünya yönetim göstergeleri kapsamında ele alınmaktadır. İlk olarak Kaufmann ve Kraay (2007) tarafından tanımlanan WGI 30 farklı kuruluş tarafından sağlanan 33 veri kaynağından alınan çeşitli yönetim boyutlarını tanımlayan yüzlerce spesifik ve ayrıştırılmış bireysel değişkene dayanan toplam göstergelerdir. Veriler kamu sektörü, özel sektör ve sivil toplum örgütü ile vatandaşlar ve firmaların görüşlerinin de yer aldığı yönetim kalitesini yansıtmaktadır. 1996’dan itibaren 200’den fazla ülke için yönetimin 6 boyutunu rapor etmektedir. 200’den fazla ülke ve bölgede anket yolu ile elde edilen 6 farklı gösterge ile bir endeks oluşturulmuştur. Kaufmann’ın çalışmasında üç ana kriter altında 2’şer gösterge yer almaktadır (Kaufmann ve Kraay, 2007). Bu kriterler;

- Hükümetlerin seçimi, izlenmesi ve değişiminin süreci
- Hükümetlerin sağlam politikaları etkili bir şekilde formüle etme ve uygulama kapasitesi
- Vatandaşlar ve devletin, aralarındaki ekonomik ve sosyal etkileşimleri yöneten kurumlara yönelik saygısı

Bu kriterler altında her biri için 2’şer tane gösterge yer almaktadır bu göstergelerde sırası ile;

- İfade Özgürlüğü ve Hesap Verilebilirlik (Voice and Accountability)
- Baskı/Şiddet İçermeyen Siyasi İstikrar (Political Stability and Absence of Violence)
- Devletin Etkinliği (Government Effectiveness)
- Düzenleme Kalitesi (Regulatory Quality)

- Hukukun Üstünlüğü (Rule of Law)
- Yolsuzluklarla Mücadele (Control of Corruption)

WGI, esas olarak metodolojik gerekçelere dayanan geniş eleştiriler almıştır. Eleştirilerin geneli WGI'nın zaman içerisinde ve ülkeler arasında karşılaştırmalar için uygun olmadığı, şeffaflık eksikliği, örnek yanlılığının varlığı, kullanılan kaynaklar arasındaki hataların korelasyon olasılığıdır (GSDRC, 2010). Bu eleştirilere yanıt olarak Kaufmann ve Kraay (2007), diğerlerinin yanı sıra tüm yönetim göstergelerinin zayıf yönleri olduğunu ve yönetimi ölçmenin kolay olmadığını belirtmektedirler. Ek olarak Kaufmann vd. (2007), yönetimin ölçülmesinde doğal sınırlamalar olduğunu ve kullanılan verilerin çoğunun kamu malı olduğunu savunmaktadırlar. Son olarak Charron (2010), WGI'nın zayıf yönlerinin var olmasına rağmen altta yatan verilerin ağırlıklandırma ve toplama şemasındaki ayarlamalarda oldukça tutarlı ve oldukça sağlam olduğunu bulmuştur (Kaufmann vd., 2007).

Kaufmann'ın çalışmasında belirttiği 6 göstergenin birbirinden bağımsız olarak değerlendirilmemesi gerektiğini ifade etmektedir. Bu sebeple çalışmada 6 göstergenin ortalaması olan WGI endeksi bağımsız değişken olarak modele eklenmiştir.

Verilerine ulaşılabilen tüm ülkeler için yayımlanan WGI'da özellikle Avrupa ülkeleri gelişmiş ekonomileri ve kurumsal yönetime verdikleri önem bakımından ön plana çıkmaktadırlar. Avrupa ülkeleri ayrıca bankacılık sektöründe de önemli bir yere sahiptir. Bankacılık sektörünün gelişmişliği, düzenlemelere uyum ve denetim faktörlerinin sıkı olması Avrupa ülkelerinin örneklem ülkeleri olarak seçilmesinin bir diğer gerekçesidir. Dünya genelinde Çin, Amerika ve Japonya bankaları dışında en büyük bankalar (HSBC, BNP Paribas, Credit Agricole, Banko Santander, Societe Generale, Groupe BPCE, Deutsche Bank) Avrupa ülkelerinde yer almaktadır. Bu sebeple Avrupa ülkelerinde faaliyet gösteren bankaların performansları ile kurumsal yönetim faaliyetlerinin ilişkisi önem arz etmektedir.

Söz konusu motivasyondan hareketle çalışmada örneklem olarak Avrupa ülkeleri ele alınmıştır. Bu doğrultuda çalışmada 25 Avrupa ülkesinden toplam 146 bankanın verileri ile veri seti oluşturulmuştur. Çalışmanın dönemi 2011 ile 2020 yılları arasındadır. Çalışmada performans göstergesi olarak aktif karlılığı oranı (ROA) kullanılmış bağımsız değişken olarak da kurumsal yönetim kalitesini gösteren ve dünya bankası tarafından altı değişkenin ortalamasından elde edilen kurumsal yönetim endeksi (WGI) kullanılmıştır. Ayrıca kontrol değişkeni olarak ta literatürde bankalar ve performans çalışmalarında sıklıkla kullanılan gayri safi yurt içi hasıla ve enflasyon artış oranı kullanılmıştır.

2. Literatür Analizi

Literatür taramasına, öncelikle kurumsal yönetim ile ilgili çalışmalara ardından ise kurumsal yönetimin şirket

performansına etkilerini içeren yayınlara yer verilecektir. Son olarak da çalışma ile ilgili kurumsal yönetim ve banka performansı ile ilgili ulusal ve uluslararası çalışmaların özetlerine yer verilecektir.

Çoğu gelişmiş piyasa ekonomisi, şirketlere muazzam miktarda sermaye akışını ve karların finansman sağlayıcılara fiili olarak geri gönderilmesini garanti ederek kurumsal yönetim sorununu en azından makul ölçülerde çözmüşlerdir. Ancak bu, kurumsal yönetim sorununu tam anlamıyla çözdükleri veya kurumsal yönetim mekanizmalarının iyileştirilemeyeceği anlamına gelmemektedir (Shleifer, Vishny. 1997). Gelişmiş piyasa ekonomilerinde bile mevcut kurumsal yönetim mekanizmalarının ne kadar iyi ya da ne kadar kötü olduğu konusunda anlaşmazlıklar vardır. Örneğin, Easterbrook ve Fischel (1991) ve Romano (1993) Amerika Birleşik Devletleri kurumsal yönetim sistemi hakkında çok iyimser bir değerlendirme yaparken, Jensen (1989, 1993) bunun derinden kusurlu olduğuna inanmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Japonya ve Birleşik Krallık, dünyadaki en iyi kurumsal yönetim sistemlerinden bazılarını sahiptir ve aralarındaki farklar, diğer ülkelerden farklılıklarına göre muhtemelen küçüktür. Barca (1995) ve Pagano, Panetta ve Zingales'e (1998) göre, İtalyan kurumsal yönetim mekanizmaları, firmalara dış sermaye akışını önemli ölçüde geciktirecek kadar gelişmemiştir. Bazı geçiş ekonomileri de dahil olmak üzere daha az gelişmiş ülkelerde, kurumsal yönetim mekanizmaları pratikte mevcut değildir. Rusya'da kurumsal yönetim mekanizmalarının zayıflığı, birçok özelleştirilmiş firmanın yöneticileri tarafından varlıkların önemli ölçüde sapıtılmasına ve firmalara fiilen dış sermaye arzının yokluğuna yol açmaktadır (Boycko, Shleifer ve Vishny (1995)).

Kurumsal yönetimin şirket performansları üzerine etkileri ile ilgili yapılan çalışmalarda genellikle kurumsal yönetimin performansı artırıcı bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Karamustafa vd.; 2009, Ersoy vd.; 2011, Adeusi vd.; 2013, Acaravcı vd.; 2015, Wahyudin ve Solikhah; 2017, Vuran, Kömeçoğlu; 2019). Bu çalışmaların aksine kurumsal yönetimin şirket performansı üzerinde olumsuz etkisi olduğunu tespit eden çalışmalarda mevcuttur (Esendemirli ve Erdener Acar; 2016, Tükenmez vd.; 2017). Karayel ve Gök'ün 2019'da yaptıkları çalışmada uyguladıkları analizlerden elde ettikleri sonuçlara göre kurumsal yönetim uygulamaları ile finansal performans arasında bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kurumsal yönetimin şirket performansları üzerinde yukarıda da belirtildiği üzere genelde performansı ve karlılığı arttıran bir etkiye sahip olmasına rağmen literatürde etkisi olmadığı ya da negatif etkisi olduğunu belirten çalışmalarda mevcut olup bir fikir birliği sağlanamamıştır. Son yirmi yılda kurumsal yönetimin bankaların performans ve karlılıkları üzerindeki etkileri hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerdeki bilim insanları tarafından araştırılmıştır.

Bankacılık sektöründe de kurumsal yönetim

uygulamalarının bankaların performans ve karlılıklarına etkilerini inceleyen birçok çalışma mevcuttur. Çalışmaların geneli kurumsal yönetimi mülkiyet yapısı ve yönetim kurulu çeşitliliği kapsamında ele almış ve firma performansında da olduğu gibi kurumsal yönetim uygulamalarının banka performans ve karlılığını artırıcı bir etkiye sahip olduğunu tespit etmişlerdir (Barako ve Tower; 2007, Okereke vd.; 2011, Adeusi, vd; 2013, Samson ve Tarila; 2014, Islam vd; 2015, Pašić vd; 2016). Bu çalışmaların yanı sıra firma performansının olumsuz etkilendiğini savunan çalışmada mevcuttur (Soba vd.; 2016).

Çalışma özellikle kurumsal yönetime verdikleri önem bakımından ön plana çıkan Avrupa ülkelerinden verilerine ulaşılabilen 22 ülke ve 146 banka ile geniş bir örneklem ile yapılmıştır. Banka performansı ve kurumsal yönetim ile ilgili yapılmış olan diğer çalışmalardan, hem Avrupa'nın genel sonuçlarını elde edilebilmesi bakımından hem de örneklem büyüklüğü bakımından diğer çalışmalardan ayrılmaktadır.

3. Metodoloji ve Uygulama

Çalışmada Avrupa ülkelerinde faaliyet gösteren mevduat bankalarının kurumsal yönetim kalitelerinin risk ve performanslarına etkileri incelenmiştir. Bu amaç ile kullanılan kurumsal yönetim değişkenleri ile kontrol değişkenlerinin tamamı Dünya Bankası veri bankasından, bankacılık değişkenleri ise Bankscope veri tabanından temin edilmiştir. Çalışmada 2011 ile 2020 yılları arasında 25 Avrupa ülkesinden eksiksiz verilerine ulaşılabilen 146 bankanın kurumsal yönetim endeksi ile performansları arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmada 2008 küresel krizinin etkilerinin nispeten azaldığı 2011 yılı zaman serisinin başlangıcı olarak tercih edilerek daha sağlıklı sonuçlara ulaşılması hedeflenmiştir. Aynı zamanda çalışmanın yapılması esnasında 2021 verileri daha yayınlanmamış olduğundan çalışmanın zaman kesiti 2011 ile 2022 yılları arasındaki yıllık veriler ile oluşturulmuştur. Çalışmada yer alan ülke ve banka sayıları Tablo-1'de ki gibidir.

Tablo 1. Ülke ve Banka Sayıları

Ülke	Banka Sayısı	Ülke	Banka Sayısı
Avusturya	6	Norveç	20
Belçika	2	Polonya	11
Bosna	14	Portekiz	2
Hersek			
Hırvatistan	4	İrlanda	2
Kıbrıs	3	Karadağ	6
Danimarka	6	Sırbistan	2
Finlandiya	2	Romanya	3
Fransa	10	İspanya	4
Almanya	3	İsveç	3
Yunanistan	4	İsviçre	6
İtalya	9	İngiltere	5
Makedonya	3	Türkiye	12
Malta	4		
Toplam 25 Ülke ve 146 Banka			

Çalışmada öncelikle değişkenlerin tanımlayıcı istatistiklerine yer verilmiş ardından ise korelasyonları hesaplanmıştır. Korelasyon tablosunda değişkenler arasında yüksek korelasyon çıkması durumunda değişkenler modelden çıkarılarak yeni model oluşturulacaktır.

Ekonometrik çalışmalarda bilindiği üzere, zaman kesitleri, yatay kesit verileri ve bu serilerin birleştirilmesi ile oluşturulan panel veri teknikleri bulunmaktadır. Panel veri analizi hem modeldeki değişkenlerin hem de zaman kesitinin bir araya getirildiği bir analiz türüdür (Gujarati, Bernier, ve Bernier, 2004:4). Panel veri analizi vasıtasıyla her bir birime ait yatay kesit gözlemleri belirli bir zaman aralığında bir arada toplanabilmektedir (Baltagi, 2008: 1). Herhangi bir döneme ait gözlem değerleri panel veri analizinin kesit boyutunu oluştururken analizde kullanılan değişkenlerin zaman içerisinde almış oldukları değerler ise panel veri analizinin zaman boyutunu oluşturmaktadır.

Panel veri analizinde hangi modelin tercih edileceğine karar vermek amacıyla belirleme testleri (specification tests) kullanılmış ve test sonuçlarına bağlı olarak panel veri analizinde Genelleştirilmiş Momentler Yöntemi kullanılmıştır.

Bu çalışmada GMM kullanmanın birkaç nedeni vardır. Öncelikle, dinamik panel kullanmanın temel amacı, modelin bağımlı değişkenlerinin gecikmeli değerlerinin de modelin açıklayıcı değişkenleri arasında bulunmasıdır. Sabit ve rastgele etki modelleri ile yapılan tahminler ve ulaşılan tahmin ediciler, gecikmeli bağımlı değişkenin sabit etki ve rastgele etki modellerinde gecikmeli bağımlı değişkenlerin kullanılması durumunda hata terimiyle ilişkilendirildiği için tutarsızdır (Coşkun ve Kök, 2011; Béjaoui ve Bouzgarrou, 2014) İkincisi, modelde kullanılan finansal veriler zamana bağlı olarak oldukça dinamik etkiler gösterebilir. Ayrıca kullanılan veri setinde (T: 2011- 2020 arasında yıllık olarak) zaman büyüklüğü ülkelerin toplam sayısından (N: 25 ülke) daha azdır.

Tablo-2'de de görüldüğü üzere bankaların performansını ölçmek amacı ile aktif karlılığı oranı (ROA) bağımlı değişken olarak kullanılmıştır. Veri kısıtından ve performans göstergelerinden sadece aktif karlılık oranının verilerine ulaşılabilmesi nedeni ile çalışmada tek bir performans göstergesi kullanılmıştır. Bağımsız değişken olarak Dünya bankasının yayınladığı 6 adet kurumsal yönetim kriterinin ortalaması olan kurumsal yönetim endeksi (WGI) kullanılmıştır. Kurumsal yönetim kriterleri; İfade Özgürlüğü ve Hesap Verilebilirlik, Baskı/Şiddet İçermeyen Siyasi İstikrar, Devletin Etkinliği, Düzenleme Kalitesi, Hukukun Üstünlüğü ve Yolsuzluklarla Mücadele kriterleridir. Kriterler veri setine ayrı ayrı konulmamış, ortalaması olan kurumsal yönetim endeksi bağımsız değişken olarak modele eklenmiştir. Bunun öncelikli sebebi kriterlerin kendi aralarındaki korelasyonlarının çalışmanın yapıldığı dönem içerisinde yüksek olmasıdır. Çalışmada yer alan değişkenler ve Dünya yönetim endeksini oluşturan kriterler ile ilgili açıklayıcı bilgiler şu şekildedir.

Tablo 2. Değişkenler Tablosu

Değişkenler	Değişken Kısaltmaları	Açıklama	Kaynak
Bağımlı Değişken			
Aktif Karlılık Oranı	ROA	Net Kar / Toplam Aktifler	Bankscope
Bağımsız Değişken			
Kurumsal Endeksi	Yönetişim WGI	İfade Özgürlüğü ve Hesap Verilebilirlik Baskı/Şiddet İçermeyen Siyasi İstikrar, Devletin Etkinliği, Düzenleme Kalitesi, Hukukun Üstünlüğü ve Yolsuzluklarla Mücadele kriterlerinin Ortalamasından elde edilmiştir.	Dünya Bankası
Kontrol Değişkenleri			
Gayri Safi Yurt İçi Hasıla	GDP		Dünya Bankası
Enflasyon Artış Oranı	INF		Dünya Bankası

Aktif Karlılık Oranı (ROA): Karlılık performansı değerlendirme oranlarından olan aktif karlılık oranı banka varlıklarının karlılığa dönüşmesinde ne kadar etkin kullanıldığını bir göstergesidir. Bu sebeple performans ve karlılık göstergesi olarak kullanılmakta ve aşağıdaki şekilde formüle edilmektedir.

Aktif Karlılık Oranı = Net Kar / Toplam Aktifler

Dünya yönetim endeksi olan (WGI), her ülke için ayrı ayrı hesaplanan 6 kriterin ortalaması olarak analize dahil edilmiştir. Bu kriterler aşağıda açıklandığı gibidir (World Bank, 1992);

İfade Özgürlüğü ve Hesap Verilebilirlik: İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde de belirtildiği üzere dernek kurma, basın yayın, düşünce özgürlüğü ve seçme ve seçilme hakkını ifade etmektedir.

Baskı/Şiddet İçermeyen Siyasi İstikrar: Siyasi istikrarın değişmesi ihtimaline karşı alınmış bir savunmadır. Baskı ve şiddete başvuran iktidar düşme korkusu ile anayasaya aykırı davranarak sistemi işlemez hale getirir.

Devletin Etkinliği: Kamu kurumlarının ve verdikleri hizmetlerin kalitelerinin artması için siyasi iktidardan bağımsız olması gerekmektedir. Hükümetin görevlerini eksiksiz olarak yerine getirmesi "devletin etkinliğini" artırıcı bir unsurdur.

Düzenleme Kalitesi: İktidar tarafından özel sektörün gelişmesi için uygun ortamı oluşturan yasal politika ve kanuni düzenlemelerdir.

Hukukun Üstünlüğü: Temelde hukuk kurallarının işleyişinin bir ülkedeki yaygınlığını ve önemini ifade etmektedir. Özellikle de devlet ve hükümet yetkisini elinde tutanlara karşı olan üstünlüğün altı çizilir. Hukukun, kuvvetler ayrılığını oluşturan yasama, yürütme ve yargı organlarının üzerinde mutlak bir üstünlüğe sahip olmasıdır.

Yolsuzlukla Mücadele: Bireylerin ve kurumların ellerinde bulundurdukları yetkileri, özel ya da şahsi çıkarlarına

yönelik kullanılmasına yolsuzluk denilmektedir. Az ya da çok olması hiçbir anlam ifade etmemektedir (World Bank, 1992).

Çalışmada kurumsal yönetişimin banka performansına etkilerini ölçmek amacı ile oluşturulan ekonometrik model aşağıda gösterildiği gibidir.

$$ROA_{it} = \beta_0 + \beta_1 ROA_{i,t-1} + \beta_2 WGI_{i,t} + \beta_3 GDP_{i,t} + \beta_4 INF_{i,t} + \varepsilon_{it}$$

Modelde ROA_{it} bağımlı değişken olan aktif karlılık oranını, $ROA_{i,t-1}$ bağımlı değişkenin gecikmeli değerini, β_0 sabit terimi, $WGI_{i,t}$ kurumsal yönetim endeksi olan bağımsız değişkeni, $GDP_{i,t}$ kontrol değişkenlerinden birisi olan gayri safi yurt içi hasılayı ve $INF_{i,t}$ ise bir diğer kontrol değişkeni olan enflasyon oranındaki artışı göstermektedir. ε_{it} ise hata terimini göstermektedir.

Çalışmada yer alan değişkenler ile ilgili tanımlayıcı istatistikler Tablo-3'te gösterildiği gibidir. Tablo-3'te değişkenler ile ilgili toplam gözlem sayısı, ortalama, standart hata, minimum ve maksimum değerler verilmiştir.

Tablo-3'te de görüldüğü üzere toplam 25 Avrupa ülkesi için 10 yıllık veri ile 250 gözlem sayısı elde edilmiştir. Performans ölçüm değişkeni olan ROA'nın ortalama değeri 0.49 ve standart hatası 1.06 olarak tespit edilmiş olup en az aldığı değer -8.44 iken en fazla aldığı değer ise 3.57'dir. Kurumsal yönetim kriteri olarak analize dahil edilen WGI değişkeninin ortalaması 0.89 ve standart hatası ise 0.68'dir. WGI değişkeninin minimum değeri -0.49 ve maksimum değeri ise 1.87 olarak gerçekleşmiştir. Kontrol değişkenlerinden olan Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'nın 25 Avrupa ülkesindeki ortalaması 1.47 ve standart hatası ise 3.84 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca minimum değeri -15.3 ve maksimum değeri de 25.17'dir. Bir diğer kontrol değişkeni olan enflasyon artış oranının ortalaması 1.62 ve standart hatası 2.44 olarak tespit edilmiştir. Enflasyon artış oranının minimum değeri -2.09 ve maksimum değeri de 16.3'tür.

Tablo 3. Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	Gözlem Sayısı	Ortalama	Standart Hata	Minimum	Maksimum
ROA	250	0.4994091	1.064055	-8.443714	3.575521
WGI	250	0.8955696	0.6890851	-0.4926953	1.872852
GDP	250	1.479673	3.840997	-15.30689	25.17625
INF	250	1.627957	2.44335	-2.096998	16.3

Özellikle kontrol değişkenlerinden gayri safi yurt içi hasıladaki standart sapmanın yüksek olmasının nedeni analize dahil edilen Avrupa ülkelerinin gelişmişlik düzeylerinin birbirinden farklı olmasıdır.

Gujarati ve Porter'in (2009) önermiş olduğu 0.80 kritik değerinden daha büyük korelasyon katsayısına rastlanmadığından modelde herhangi bir değişiklik yapmadan analize devam edilecektir.

Tablo 4. Değişkenler arası Korelasyon Matrisi

	ROA	WGI	GDP	INF
ROA	1.0000			
WGI	0.0819	1.0000		
GDP	0.2696	-0.0139	1.0000	
INF	0.1083	-0.3201	0.1153	1.0000

Seriler arasında yatay kesit bağımlılığının var olması ve bu durumun dikkate alınarak analizlere devam edilmesi, analizler sonucunda elde edilecek olan bulguların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilemektedir (Breusch-Pagan, 1980; Pesaran, 2004). Bu doğrultuda panel veri analizi öncesinde oluşturulan model için yatay kesit bağımlılığının olup olmadığının test edilmesi gerekmektedir. Bunun için Pesaran (2004) CD, testi kullanılacaktır. Pesaran (2004) CD testi, yatay kesit boyutunun zaman boyutundan büyük olduğu durumlarda (N>T) kullanılmaktadır. Yatay kesit bağımlılığını her model için ve her değişken için ayrı ayrı hesaplanmış ve sonuçları Tablo-5 ve 6'da belirtilmiştir.

Modellerde Yatay Kesit Bağımlılığının tespiti için Pesaran's Test Of Cross Sectional Independence (2004) testi yapılmış olup testin sonucuna göre modelde yatay kesit bağımlılığı olduğu tespit edilmiştir. Değişkenler arası yatay kesit bağımlılığı Tablo-5'te gösterilmektedir.

Modelde yer alan değişkenlerde ve modellerde yatay kesit bağımlılığı olduğundan değişkenlerin durağanlıkları artık yatay kesit bağımlılığını dikkate alan 2. Nesil birim kök testleri ile incelenmesi gerekmektedir. Yatay kesit boyutunun, zaman boyutundan büyük ya da küçük olması durumlarının ikisinde de kullanılabilen "Pesaran's CADF" testi ile her bir değişkenin sabitli ve trendli olarak birim kök içerip içermediklerine bakılmıştır. Pesaran (2007) CADF testi, bireysel serilerin birinci farkları ve gecikme düzeylerinin yatay kesit ortalamaları ile ADF regresyonunun genişletilmiş şeklidir. CADF testi, yatay kesit (N) ve zaman (T) boyutunun nispeten küçük olduğu durumlarda bile oldukça tutarlı sonuçlar vermektedir (Pesaran, 2007). Test sonuçları sabitli ve trendli olarak Tablo-6'da verilmiştir.

Değişkenlerin Z[t-bar] değerlerinin cv10, cv5 ve cv1 değerlerinden mutlak birim olarak daha büyük olması serilerin düzeyde durağan ve birim kök içermediği anlamına gelmektedir. Tablo-6'daki sonuçlara göre sabit ve trendde tüm değişkenler birim kök içerdiğinden birinci farkları alınarak durağan hale getirilmiş ve analize bu şekilde devam edilmiştir.

Tablo 5. Model ve Değişkenler Bazında Yatay Kesit Bağımlılığı Testleri

Model Bazında Yatay Kesit Bağımlılığı	Değişkenler Bazında Yatay Kesit Bağımlılığı			
Yatay Kesit Bağımlılığı (Cross Sectional Dependence)	Değişkenler	CD-Test	P-Value	Average joint T
Pesaran's test of cross sectional independence	ROA	7.042	0.000	10.00
ROA	WGI	8.178	0.000	10.00
Value Prob.	GDP	37.08	0.000	10.00
7.8290.0000	INF	33.253	0.000	10.00

Tablo 6. Birim Kök Tablosu

Sabit-Trend	t-bar	cv10	cv5	cv1	Z[t-bar]
ROA	-1.628	-2.670	-2.820	-3.100	1.936
WGI	-2.657	-2.670	-2.820	-3.100	-1.318
GDP	-1.569	-2.670	-2.820	-3.100	2.123
INF	-3.181	-2.670	-2.820	-3.100	-2.978

Tablo 7. Araştırma Bulguları

ROA			
Bağımsız Değişkenler	coef.	Std. Err.	Prob
ROA(t-1)	0.2498974	0.0045972	0.000***
WGI	0.2650639	0.0483147	0.000***
GDP	0.0495896	0.0012655	0.000***
INF	0.1696782	0.0041809	0.000***
Cons.	-0.1388495	0.0097286	0.000***
Grup Sayısı	Wald Chi	Prop. Chi	
25	14973.84	0.0000***	
Sargan chi2	Sargan prob	AR1	AR2
23.64693	0.9928	1.307(0.1912)	.49508(0.6205)

Not: Sırasıyla *, ** ve ***, %10, %5 ve %1 anlamlılık düzeyini göstermektedir.

Her bir model için gereken ön yapılabirlik testleri gerçekleştirilmiş ve yapılan testlerin GMM tahmincinin etkinliği yönünden uygunluk sağladığı, dolayısı ile tahmin sonuçlarının (katsayıların) değerlendirilmesine izin verdiği görülmüştür.

Tablo-7'de Avrupa bankalarında kurumsal yönetişimin risk ve performansa etkilerini görebilmek amacı ile yapılmış olan Sistem GMM sonuçları verilmektedir.

Çalışmada oluşturulan, performansı ölçen model ile ilgili yapılan SGMM sonuçlarından elde edilen bulgular Tablo-7'de gösterildiği gibidir. Avrupa bankalarında kurumsal yönetişim seviyesinin belirlendiği WGI değişkeni bankaların performansını istatistiki olarak anlamlı ve 0.24 birim arttırmaktadır. Kontrol değişkeni olarak kullandığımız gayri safi yurt içi hasıla da yine Avrupa bankalarının performansını istatistiki olarak anlamlı ve 0.05 birim arttırmaktadır. Son kontrol değişkeni olan enflasyon artış oranı da Avrupa bankalarındaki performansını istatistiki olarak anlamlı ve 0.17 birim arttırmaktadır.

4. Sonuç ve Değerlendirme

Kurumsal yönetişim sadece bankaların değil hem kamu hem de özel sektör birçok kuruluş ve organizasyonun üzerinde yoğun çalışmalar yaptıkları bir kavramdır. Özellikle kurumsal yönetişim standartlarını uyguladıklarında risk ve performansa etkilerinin önceden tespiti son yıllarda birçok araştırmaya konu olmuştur.

Finansal sistem içerisindeki en önemli kurumlardan birisi olan bankalarda da kurumsal yönetişim üzerindeki araştırmalar ve bu araştırmalardan elde edilecek olan bulgular hem düzenleme hem de yönetim ve karar alma otoriteleri tarafından dikkatle izlenmektedir.

Çalışmada eksiksiz verilerine ulaşılabilen 25 Avrupa ülkesinin 2011 ile 2020 yılları arasındaki dönemde kurumsal yönetişimin risk ve performansa etkileri SGMM yöntemi ile incelenmiştir. Çalışmada performans göstergesi olarak aktif karlılığı oranı bağımlı değişken olarak modele dahil edilmiştir. Bağımsız değişken olarak da Dünya Bankası tarafından yayınlanan dünya yönetişim endeksi verileri

kullanılmıştır. Literatürdeki benzer çalışmalarda sıklıkla kullanılan gayri safi yurt içi hasıla ve enflasyon artış oranı da kontrol değişkenleri olarak modele dahil edilmiştir.

Çalışmada uygulanan analizler sonucunda elde edilen bulgulara göre kurumsal yönetişim endeksinde meydana gelen artışlar bankaların performansında 0.24 birim artışa sebep olmaktadır. Bu durum Avrupa bankalarının kurumsal yönetişim faaliyetlerinde istikrar sağlamaları ve geliştirmeleri sonucunda bankaların performans ve karlılıklarında artışa neden olacağını göstergesidir. Kurumsal yönetişim endeksinin oluşturulan kriterlerin ayrı ayrı ele alınıp geliştirilerek finansal sistemin en önemli sektörlerinden birisi olan bankacılık sektörüne hem yatırımcılar ve mevduat sahipleri açısından hem de yöneticiler ve devlet otoritesi bakımından fayda sağlayacağı kuşkusuzdur. Finansal sisteme en çok katkı sağlayan sektörlerin başında gelen bankacılık sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin kendi içlerindeki kurumsal yönetişim faaliyetleri belirli kurallara ve standartlara sahip değildir. Özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki bankacılık sektöründe hem kurumsal yönetişim ilkelerine hem de kurum içi kurumsal yönetişim faaliyetlerine yapılacak olan yatırım, düzenleme ve denetim sektörde beklenen karlılığı ve performansı sağlayacaktır. Örnekleme olarak alınan 25 Avrupa ülkesinde var olan durum korunmalı ve daha da ileriye götürülmelidir. Kontrol değişkenlerinin de bankaların performansını arttırdığı görülmektedir. Özellikle gayri safi milli hasılda meydana gelen artışlar ile birlikte banka müşterilerin istikrarlı ekonomilerde daha fazla vadeli yatırımlara yöneldiği ve bununla bankaların performans ve karlılığını 0.05 birim arttırdığı şeklinde yorumlanabilir. Son kontrol değişkeni olan enflasyon artış oranlarında meydana gelen artışında yine banka performansını 0.17 birim arttırdığı görülmektedir. Enflasyon oranlarında meydana gelen artışlar ile birlikte bankalardan kullanılan krediler ve kredi kartı kullanımlarında artış meydana gelmektedir. Bu durumda yine bankaların performans ve karlılığını olumlu yönde etkileyen bir etkidir.

Çalışmadan elde edilen sonuçlar, genel olarak literatürdeki kurumsal yönetim/yönetişim ile performans ilişkisini ele

alan çalışmalarla karşılaştırıldığında, Easterbrook ve Fischel (1991), Romano (1993), Karamustafa vd. (2009), Ersoy vd. (2011), Adeusi vd. (2013), Acaravcı vd. (2015), Wahyudin ve Solikhah (2017), Vuran ve Kömeçoğlu (2019), Barako ve Tower (2007), Okereke vd. (2011), Adeusi vd. (2013), Samson ve Tarila (2014), Islam vd. (2015), Pašić vd. (2016)'ın bulguları ile paralellik göstermektedir. Diğer yandan Shleifer ve Vishny (1997), Jensen (1989, 1993), Barca (1995), Pagano vd. (1998), Boycko vd. (1995), Esendemirli ve Erdener Acar (2016), Tükenmez vd. (2017), Karayel ve Gök (2019)'ün çalışmalarının sonuçları ile de paralellik göstermemektedir.

Daha sonra benzer konularda yapılacak olan çalışmalarda daha geniş bir zaman serisinde ve farklı değişkenler kullanılarak kurumsal yönetişimin bankalar üzerindeki etkileri farklı açılardan ele alınabilir. Çalışma gelecekte yapılacak olan diğer benzer çalışmalara bu anlamda bir rehber niteliği taşımaktadır.

Kaynakça

- Acaravcı Kakilli, S., Y. S. Kandır ve A. Zelka. (2015). "Kurumsal Yönetimin BİST Şirketlerinin Performanslarına Etkisinin Araştırılması", *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8 (1).
- Adeusi, S. O., Akeke, N. I., Aribaba, F. O., & Adebisi, O. S. (2013). Corporate Governance and Firm Financial Performance: Do Ownership and Board Size Matter?. *Academic Journal of Interdisciplinary Studies*, 2(3), 251-251.
- Baltagi, B. H. (2008). Forecasting with panel data. *Journal of forecasting*, 27(2), 153-173.
- Bank for International Settlements, (BIS). (2015). Basel Committee on Banking Supervision, "Guidelines, Corporate Governance Principles for Banks".
- Barako, D. G., & Tower, G. (2007). Corporate governance and bank performance: Does ownership matter? Evidence from the Kenyan banking sector. *Corporate Ownership and Control*, 4(2), 133-144.
- Barca, F. (1995). On corporate governance in Italy: issues, facts, and agency.
- Bejaoui, R., & Bouzgarrou, H. (2014). Determinants of Tunisian bank profitability. *The International Journal of Business and Finance Research*, 8(4), 121-131.
- Boycko, M., Andrei S., and Robert W. V. (1995). *Privatizing Russia*. (M.I.T. Press, Cambridge, Mass.).
- Breusch, T. S., & Pagan, A. R. (1980). The Lagrange multiplier test and its applications to model specification in econometrics. *The review of economic studies*, 47(1), 239-253.
- Charron, N., (2010). "Assessing the Quality of the Quality of Government Data: A Sensitivity Test of the World Bank Government Indicators" The Quality of Government Institute, The University of Gothenburg. (Accessed: 26 June 2018), (https://www.qog.pol.gu.se/digitalAssets/1357/1357980_paper-on-sensitivity-tests-of-world-bank-data.pdf)
- Coşkun, E., & Kök, D. (2011). Çalışma sermayesi politikalarının karlılık üzerine etkisi: dinamik panel uygulaması. *Ege Akademik Bakış*, 11(5), 75-85.
- Çatıkkaş, Ö. (2013). "Eğitim alanı: kurumsal yönetim ilkeleri". Marmara Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi, İstanbul.
- Çıtak, L. (2006). "Kurumsal yönetim sistemlerinde yakınsama". *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, (35), 145-172.
- Easterbrook, F. H., & Fischel, D. R. (1996). *The economic structure of corporate law*. Harvard university press.
- Ersoy, E., Bayrakdaroğlu, A., & Şamiloğlu, F. (2011). Türkiye'de kurumsal yönetim ve firma performansı (tobin-q ve anormal getiri) arasındaki ilişkinin analizi (The Analysis of the Relationship between Corporate Governance and Firm Performance (Tobin-q and Abnormal Return) in Turkey). *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, 48(554).
- Esendemirli E. & E. Acar Erdener. (2016). "Finansal Performans ve Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notları: Borsa İstanbul Kurumsal Yönetim Endeksi 2013-2014 Yılları Karşılaştırması", *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 18, Özel Sayı (1).
- Governance and Social Development Resource Center (GSDRC) (2010). "Helpdesk Research Report: Critique of Governance Assessment Applications", 30.07.2010 (Accessed: 26 June 2018), <http://gsdrc.org/research-helpdesk/>
- Gujarati, D. N., Bernier, B., & Bernier, B. (2004). *Econométrie* (pp. 17-5). Brussels: De Boeck.
- Gujarati, D. N., Porter, D. (2009). *Basic Econometrics* Mc Graw-Hill International Edition, New York: USA.
- Islam J., M. Sathye ve H. Hu. (2015). "Examining the Relationship Between Corporate Governance and Bank Performance in Bangladesh", *South African Journal of Business Management*, 46 (4).
- Jensen, M. C. (1993). The modern industrial revolution, exit, and the failure of internal control systems. *The Journal of Finance*, 48(3), 831-880.
- Jensen, M. C. (1997). Eclipse of the public corporation. *Harvard Business Review* (Sept.-Oct. 1989), revised.
- Karamustafa, O., Varıcı, İ., & Er, B. (2009). Kurumsal yönetim ve firma performansı: İMKB kurumsal yönetim endeksi kapsamındaki firmalar üzerinde bir

- uygulama. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (17), 100-119.
- Karayel, M., & Gök, İ. Y. (2009). Kurumsal Yönetim-Performans İlişkisi: İmkb Kurumsal Yönetim Endeksine Kayıtlı Halka Açık Şirketlerde Bir Araştırma. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(12), 9-28.
- Kaufmann, D., Kraay, A., and Mastruzzi, M. (2007). "Governance Matters VI: Aggregate and Individual Governance Indicators 1996-2006", The World Bank.
- Okereke J. E., S. Abu ve I. G. Anyanwu. (2011). "Impact of Corporate Governance on Performance of Nigerian Deposit Money Banks", *Indian Journal of Corporate Governance*, 4-2.
- Pagano, M., Panetta, F., & Zingales, L. (1998). Why do companies go public? An empirical analysis. *The journal of finance*, 53(1), 27-64.
- Pašić P., B. Bratina ve M. Festić. (2016). "Corporate Governance of Banks in Poland and Slovenia". *Our Economy*, 62-3.
- Pesaran, Hashem (2004), "General Diagnostic Tests for Cross Section Dependence in Panels", Cambridge Working Papers in Economics, 435.
- Pesaran, M. H. (2007). A simple Panel Unit Root Test In The Presence Of Cross-Section Dependence. *Journal of Applied Econometrics*, 22(2):265-312.
- Romano, R. (1993). *The genius of American corporate law*. American Enterprise Institute.
- Samson O. ve B. Tarila. (2014). "Corporate Governance and Financial Performance of Banks: Evidence from Nigeria", *Acta Universitatis Danubius: Oeconomica*, 10 (3).
- Saygılı, Ş. (2003). "Finans Kesiminde Yeni Eğilimler ve Kurumsal Şirket Yönetimi", TCMB Kurumsal Şirket Yönetimi Konferansı Kitabı, Ankara, 39-68.
- Shleifer, A., & Vishny, R. W. (1997). A survey of corporate governance. *The journal of finance*, 52(2), 737-783.
- Soba M., I. Erem ve F. Ceylan. (2016). "Kurumsal Yönetim Uygulamalarının Banka Etkinliği Üzerindeki Etkisi: Türkiye Örneği", *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3 (25).
- Solino, A. (2022). Kurumsal Yönetişim Nedir? (Erişim tarihi: 04.07.2022), <https://www.albertsolino.com/blog/kurumsal-yonetisim-nedir/>
- TBB. (2006). Uluslararası Standartlar, (Erişim tarihi: 04.07.2022), http://www.tbb.org.tr/turkce/arastirmalar/uluslar_arasi_standartlar.doc.
- The World Bank. (1992). *Governance and Development*, The World Bank, Washington DC.
- Tükenmez, N. M., Gençyürek, A. G., & Karakelleoğlu, M. İ. (2017). Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notlarının Şirketlerin Finansal Performansı Üzerindeki Etkisi. *Ege Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 1-18.
- TÜSİAD. (2002). Kurumsal Yönetim En İyi Uygulama Kodu: Yönetim Kurulunun Yapısı ve İşleyişi. Yayın No: 336, İstanbul: Lebib Yalkın Yayınları.
- Vuran, B., & Kömeçoğlu, E. (2019). Kurumsal yönetim ile firma karlılığı arasındaki ilişki: borsa istanbul'da bir uygulama. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(4), 704-713.
- Wahyudin, A., & Solikhah, B. (2017). Corporate governance implementation rating in Indonesia and its effects on financial performance. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*.
- Zehnder, E. (2000), Boards of Directors Global Study.

Extended Summary

Purpose

The aim of the study is to reveal the relationship between the Corporate Governance Principles published regularly by the World Bank and the performance of European banks. In this direction, the average of the criteria of "voice and accountability, political stability and absence of violence, government effectiveness, regulatory quality, rule of law and control of corruption", which are the corporate governance principles, was taken and the effect of the banks on the return on assets was examined. The analysis was carried out by adding Gross Domestic Product and Inflation Increase Rate, which are frequently used control variables in the literature, to the model. In the study, the System Generalized Moments Method (SGMM) was preferred because the sample size was larger than the time series.

Literature Review

In this study, we have utilized concepts of learned resourcefulness, empowerment, and work-related stress as the study variables. Most advanced market economies have at least reasonably resolved the problem of corporate governance by guaranteeing massive flows of capital to companies and the actual return of profits to financiers. However, this does not mean that they have completely solved the corporate governance problem or that corporate governance mechanisms cannot be improved (Shleifer, Vishny, 1997). Even in advanced market economies, there is disagreement about how good or how bad the existing corporate governance mechanisms are. For example, Easterbrook and Fischel (1991) and Romano (1993) make a very optimistic assessment of the United States corporate governance system, while Jensen (1989, 1993) believes it to be deeply flawed. The United States, Germany, Japan, and the United Kingdom have some of the best corporate governance systems in the world, and the differences between them are probably small relative to their differences from other countries. According to Barca (1995) and Pagano, Panetta and Zingales (1998), Italian corporate governance mechanisms are not developed enough to significantly delay the flow of external capital to firms. In less developed countries, including some transition economies, corporate governance mechanisms are practically nonexistent. The weakness of corporate governance mechanisms in Russia leads to significant diversion of assets by the managers of many privatized firms and the absence of an actual supply of external capital to firms (Boycko, Shleifer, and Vishny (1995).

Methodology

In the study, a data set was created by reaching the data of 146 banks from 25 European countries. In accordance with the data set, the SGMM model was preferred and the preliminary feasibility tests of the SGMM model were carried out. Since there is a cross-section dependency for both the developed model and the variables in the data set, the 2nd generation unit root analysis was preferred and it

was determined as a result of the analyzes that there was no unit root in the variables. In the data used in the study, the return on assets ratio, which is the dependent variable, was obtained from the bankscope database, the corporate governance index data, which is the independent variable, was obtained from the world bank, and the annual growth rate in gross domestic product and the annual increase in consumer prices, which are the control variables, were obtained from the world bank databank. The data set of the study was created with the annual data of European banks between 2011 and 2020. Since the effects of the 2008 global crisis were relatively reduced in 2011, the data set started in 2011 and the latest data in 2020 was used because the 2021 and 2022 data were not published while the study was being conducted.

Findings

According to the findings obtained as a result of the analyzes applied in the study, the increases in the corporate governance index cause an increase in the performance of the banks. This is an indication that European banks will increase their performance and profitability as a result of stabilizing and improving their corporate governance activities. There is no doubt that the criteria constituting the corporate governance index will be handled and developed separately, and the banking sector, which is one of the most important sectors of the financial system, will benefit both investors and depositors, as well as managers and state authorities. Corporate governance activities within the companies operating in the banking sector, which is one of the sectors that contribute the most to the financial system, do not have certain rules and standards. Investment, regulation and supervision in both corporate governance principles and in-house corporate governance activities in the banking sector, especially in underdeveloped and developing countries, will provide the expected profitability and performance in the sector. The existing situation in the 25 European countries we took as samples should be preserved and taken further. It is seen that control variables also increase the performance of banks. Especially with the increase in gross national product, it can be interpreted that bank customers tend to make more long-term investments in stable economies, which positively affects the performance and profitability of banks. We see that the increase in the inflation rate, which is our last control variable, also increases the bank's performance. Along with the increases in inflation rates, there is an increase in loans used from banks and credit card usage. In this case, it is a factor that positively affects the performance and profitability of banks.